

Fødselsdagsbrev til Far/Vap.

Morten Nielsen. Breve fra Morten Nielsen. Ebog Gyldendal 2017, side 92-97

Dronningensgade 51, K. Torsdag 6^e Nov. [1941]

Naa, Vap –

man sidder paa sit Værelse i Tøfler og tørre Sokker og snakker. Klokken lusker henad tolv. (Der er ingenting i det daglige, jeg sætter større Pris paa, end den stilfærdige Time mellem elleve og tolv, hvor jeg sidder og nusser med unyttige Bøger eller unyttigere Penne-Sager.)

Tillykke. Jeg behøver vel ikke at sige, at jeg vilde ønske, jeg i Morgen kunde stige ind i Jyllandsexpressen og køre samme Tur som sidste Gang og ende samme Sted. Og være der paa Dagen. Men det er jo ikke til at tænke paa. Pengene sidder jo paa os ...

Det er sjovt nok med dé enogtres – og de nitten. De passer sgu egentlig saa godt sammen. Jeg kan li at ha dig til Far, det er et Embede, du passer til – og saavidt jeg kan se paa Verden, er det sjældent, Folk gør det. Og det er en god Fornemmelse for et Menneske, at han kan være stolt af sin Far. Hov, nej, det er ikke rørstrømsk. Jeg er hverken stolt af din sociale Position, for den er jeg ligeglad med, og jeg er heller ikke stolt af dine Cykleklemmer eller dine daarlige Vaner. Men, ja, det er svært at forklare – jeg maa hellere ta et Exempel: Kan du huske engang i Sommer, Fru Larsen og hendes Svigerinde kom til Frokost. Og jeg var i mit fine Tøj og sad og snakkede med dem inde i Stuen. Du havde været paa Havearbejde, og saa hentede Lise dig. Og i Stedet for at gaa ind og gøre dig i Stand først, kom du marcherende ind i Stuen for at sige Goda og være venlig, med Skoene i Haanden (for de var snavsede – og Gulvtæppet) og et Par fantastisk snavsede og fantastisk bare Fødder. Og aabentstaaende Skjorte og opsmøgede, ikke helt hvide Ærmer. Hvis det havde været en anden Slags Damer eller en anden Slags Mand, vilde de ha faaet Is i Øjnene. Men det fik de ikke. De smilede og det gjorde jeg ogsaa, og du var sgu saa dejlig i det Øjeblik. Det er paa Grund af saadan noget, jeg sætter Pris paa dig ... som man siger, naar man hellere vilde sige noget andet – som man ikke siger, bare.

Kort og brutalt udtrykt: Jeg kan godt lide dig, fordi du er *dig*. Det var en Tale. Og den var vist ikke saa god. Du maa la Mor læse den, men for Himlens Skyld ikke andre. De vil tro, vi er Idioter begge to. Og det er vi ikke. Vi er Far og Søn og saaledes skal vi gaa frem for Guds Trone.

Ja, jeg kan huske fra engang herovre fra. Jeg sad og fortalte en af mine Venner noget om jer derhjemme, jeg tror det var om den Cykletur vi var paa allesammen i sin Tid – han vilde ikke tro paa at det kunde være saa sjovt at være paa Tur med sine Forældre ... og saa talte jeg om dig, og saa kom jeg til at sige “denne Mand –” om dig. Det slog mig. Det var ganske uden at tænke over det, jeg sagde det – men samtidig med at vi er to Led i en Række, og du er det ældste Led, saa har jeg ogsaa en mærkelig Fornemmelse af, at vi efterhaanden er blevet to Mennesker, der anerkender hinanden. Og det er *ogsaa* en dejlig Fornemmelse at ha.

Og saa skal jeg vel til at fortælle noget om det herovre. Vi har jo haft denne her Oplæsning, der blev en Succes. Det foregik nede i Borups Højskole, og der var stuvende fuldt Hus. I kan se af Aviserne, hvem der læste op ... jeg læste kun to Digte, I kender, de tre andre var nye. De to var “Spansk Motiv” og “Riget af tusind Aar” og de gjorde sig begge to. De tre nye hedder “Vi sender Dansemusik om Natten”, “Et Træ og grønt Græs” og “Ind i en Stjerne”. Det sidste er for Resten i den Hvede, jeg sender her.

Efter Oplæsningen – der gav smaa halvfems Kroner i Overskud, – vi fik Salen gratis – gik vi allesammen hen paa Glyptotekskafeen og drak Kaffe. Og Øl. Og fejrede iøvrigt Begivenheden ved uhyre Kaskader af Snak. Kunstnere snakker formidabelt meget. Det er for Resten ikke lige venligt, alt det, de siger.

Naa – næste Dag ringede Ib Schönberg. Ibbermand. Men jeg var ikke hjemme. Da jeg kom, stod min lille Nazistmand ude paa Trappen – smilende – for første Gang smilende: Hr. Nielsen, der har været Telefon til Dem ... Ib Schönberg. Om De vil ringe i Aften ... og tillykke med i Gaar.

Og saa fortalte han mig det spændende Indhold af en Retssag, han for Tiden har løbende. En Mand, der har snydt ham. For mig ser det ud til, at de har svindlet begge to, men paa hver sin Side af Loven. [– –] denne Gang paa den rigtige.

Det var jo meget ærefuldt altsammen.

Vel, om Aftenen ringede jeg til Schönberg. Han og Mogens Dam er ved at lave en Kabaret, der skal hedde “Edderkoppen”. Om jeg vilde være med?

Det lugtede af Kontanter. Det lugtede *dejligt* af Kontanter. – Om jeg vilde komme ud paa Nørrebro Teater, hvor de prøver, med nogen Ting, saa de kunde se, hvad det var.

Jeg sagde ja.

Og var derude i Dag, i Eftermiddags, efter mine Forelæsninger.

Det var forfærdeligt.

Ibbermand og Dam sad og saa forretningsmæssige ud paa en enorm Scene. Og jeg stod og læste op ud i Rummet. Det store, det tomme ... Saadan et Rum, det lægger sig paa Ens

Stemme. Som et stort Lagen. Man kan ikke tvinge sin Stemme ordentligt igennem.

Naa, jeg læste de fem fra Borups Højskole – og saa fik jeg ikke noget at vide.

De to Herrer, som jeg øjeblikkelig lod være at fæste Tiltro til – de ser for rutinerede ud – sagde, at de synes, det var smukt. Min Mavesæk krympede sig, men jeg holdt Masken.

Underligt nok. Jeg holdt ogsaa Masken mens jeg læste, selvom de pludselig gav sig til at drikke Chabesoer, i en Pavse mens jeg gik fra et Digt til et andet.

Da jeg var færdig, sagde de, at jeg skulde høre fra dem i denne Uge. Og at jeg sandsynligvis skulde derved og læse en fjorten Dages Tid i December, men at de ikke kunde sige noget. Overfor Dam berørte jeg – haarfint som et Elefanttramp – det eneste, der i denne Forbindelse interesserer mig: Pengene. Men det sorterede under Schönberg, og han var gaaet. “Jeg skal kun se, om det er noget,” sagde denne Mester, Dam, “og det synes jeg absolut det er.”

Men nu kan det altsaa blive spændende at høre om der kommer noget ud af det.

Jeg tror ikke noget videre paa det. Hvis det sker, vil jeg ikke gøre det under 10 Kroner pr. Aften – og jeg vil begynde med femogtyve – efter Heins Raad. Det faar jeg nu slet ikke, men, altsaa, hvis –

Naa, og saa faar I mig altsaa og høre i to Minutter i Radioen paa næste Lørdag. Jeg kan ikke huske hvornaar det er, men det kan I jo se i Programmet. Forøvrigt er den halve Times Indhold lavet om siden sidst: Nu skal der læse ti Mennesker op. Ester Nagel og jeg fra Klubben, de otte andre er ældre prøvede Medarbejdere ved Hveden. Det blir sjovt at kunne høres helt til Lemvig. Hvis Englænderne altsaa ikke kommer. For første Gang ønsker jeg ... naaja, – ogsaa videre.

Jeg sender jer nogen Avisudklip om Borup. Moster fortalte, at I havde faaet det fra Politiken – det andet er nærmest Billeder. Jeg kan nu ikke rigtig li dén Virak, for jeg har daarlig Samvittighed over den. For det første fortjener jeg den ikke. Og for det andet sidder der en Angst i mig for at blive udraabt som noget nu, hvor jeg endnu ikke er det, og saa maaske blive raabt ihjel. Nu betyder denne ene Ting jo ikke noget, men hvis der kommer mer, maaske i Forbindelse med den eventuelle Kabaret ... Jeg burde jo være lykkelig og synge mig selv i Søvn hver Aften med Politikens Anmeldelse, – men som sagt: Jeg tror ikke paa det selv, og det tar noget af Fornøjelsen. Dette er ikke krukken Beskedenhed; som Södergran siger: Det sømmer sig ikke for mig at gøre mig mindre end jeg er” – men jeg er nu altsaa tilfældigvis ikke ret stor.

ENDNU.

Forøvrigt er det noget Vrøvl, som Steinthal skriver, at jeg var den bedste. Ganske nøgternt bedømt var Halfdan den bedste, og jeg Nummer to. Der ser [du]: Her er ingen Beskedenhed. Men af de øvrige er Erling Poulsens Novelle ikke *helt* god og hans Vers er det heller ikke, og Tove Ditlevsens Roman er i for høj Grad en Blanding af godt og ondt. Ester Nagel bliver drønegod, naar hun blir færdig, men hun mangler noget endnu, ogsaa i det rent tekniske – og [– –]s var elendigt. Saa elendigt, at det næsten var pinligt, i alle Tilfælde for os. Folk klappede bravt – hun er ikke svær at forstaa. Hun er en sød pige, vældig sød og flink, men det hun skriver er sgu noget Adjunktlyrik. Tyndt Literatur-Literatur.

Ellers gaar det godt. Ugen her har staaet i Lyrikkens Tegn, jeg har ikke faaet bestilt meget derhenne paa det egentlige Centrum for mit Liv – i disse Aar – som man siger.

Naa, lad det altsammen ligge. Det var dejligt, at det gik godt dernede, – vi faar nok en fin Presse paa Forhaand til vores næste Nummer. Nu tænker vi paa – i Forbindelse med Antologien – at bestorme Radioen med en Udsendelse for os selv – uden Forbindelse med Vild Hvede. Hvis den gaar, blir det jo nok til Gavn for Bogen.

Og ha det saa godt. Jeg haaber, du synes om mig paa Billedet, Vap – min Profil er der jo, klar, tydelig, gruopvækkende. Billedet er lovlig stort, synes jeg, det er Ib Kofod Larsen, der har lavet det efter et Amatørbillede fra i Sommer. Hvis jeg var dig, satte jeg det i en smal Træramme – hvis du vil ha det paa Skrivebordet.

Alt det her med gode Ønsker og ditten og datten – det springer jeg over. Du ved, de er her.

*Mange kærlige Hilsener –
og Haandslag*

Din Morten.